

Vergaderjaar 2011–2012

31 839

Jeugdzorg

Nr. 148

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 24 november 2011

Bijgevoegd ontvangt u, mede namens de minister van Veiligheid en Justitie, het rapport «Vechten tegen de Bierkaai» van het Integraal Toezicht Jeugdzaken (ITJ) over het voorkomen en terugdringen van alcoholgebruik.¹

ITJ is een samenwerkingsverband van de vijf inspecties op de terreinen jeugdzorg, jeugdgezondheidszorg, openbare orde en veiligheid, onderwijs en werk en inkomen. Het toezicht van ITJ spitst zich toe op de kwaliteit van de samenwerking tussen de voorzieningen voor jeugd binnen de gemeente.

In 2010–2011 heeft ITJ in een viertal gemeenten in Twente en Brabant onderzocht of de gemeenten er samen met lokale partijen in slagen het alcoholgebruik onder jongeren tot 18 jaar terug te dringen. Van elk onderzoek is door ITJ een rapport opgesteld voor de betreffende gemeente. Met dit over-all rapport wil ITJ de bevindingen met een meer algemeen karakter onder de aandacht brengen. De meeste aanbevelingen zijn gericht op het lokale niveau. Ook bevat het rapport een aantal aandachtspunten voor de landelijke overheid.

Lokale aanbevelingen

ITJ constateert dat op lokaal niveau drinkende jongeren nog onvoldoende in beeld zijn, dat de aanpak van de gemeente onvoldoende integraal is en dat gemeenten onvoldoende de regierol oppakken. Ter verbetering daarvan wordt een aantal aanbevelingen gedaan waaronder het samenwerken met professionals van scholen en sportclubs. Tevens wordt gewezen op het belang om jongeren zelf en hun ouders te betrekken bij de aanpak van alcoholgebruik. De aanbevelingen passen binnen het kader van de nota *Gezondheid dichtbij* (kamerstuk 32 793, nr. 2) en verwijzen naar de handreiking *Gezonde Gemeente*, de landelijk beschikbare ondersteuning voor gemeenten.

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

Landelijke aandachtspunten

ITJ constateert dat met de wijziging van de Drank- en Horecawet een goede stap is gezet om op gemeentelijk niveau het drankgebruik onder jongeren verder aan te pakken en de naleving van de regels uit de Drank- en Horecawet effectiever te handhaven. Ook in *Gezondheid dichtbij* geeft het kabinet aan in te zetten op het terugdringen van riskant en problematisch alcoholgebruik onder jongeren. Het kabinet wil jongeren actief ondersteunen in het ontwikkelen van een gezonde leefstijl, hun weerbaar maken en inzetten op vroegtijdige signalering van schadelijk alcoholgebruik.

ITJ vraagt de minister en staatssecretaris van VWS om deze beleidsvoornemens verder uit te werken en concreet aan te geven op welke wijze de leefstijlgerichte aanpak en de stimuleringsregelingen vanuit de overheid vorm krijgen.

In de nota *Gezondheid dichtbij* zijn de inhoudelijke uitgangspunten voor het leefstijlbeleid voor de komende jaren vastgelegd. Ik wil inzetten op het weerbaar maken van jongeren; het ondersteunen van ouders; het gemakkelijk maken van de gezonde keuze; vroegsignalering van beginnende leefstijlproblematiek en het stellen van grenzen. Daarbij wil ik verslavingsrisico's ten gevolge van alcohol, drugs en tabak samenhangend aanpakken, bijvoorbeeld via het programma *de Gezonde School en Genotmiddelen*. De sterke kant van dat programma is dat het jongeren weerbaar maakt, ouderen en schoolbesturen betreft, en leraren handvatten geeft voor vroegsignalering van problematisch alcoholgebruik door hun leerlingen. Daarmee sluit het aan op het protocol dat het Partnership Vroegsignalering Alcohol heeft ontwikkeld voor signalering, screening en kortdurende interventie van risicovol alcoholgebruik bij jongeren.

Deze leefstijlgerichte maatregelen zijn niet los te zien van de bepalingen van de nieuwe Drank en Horecawet. De aanpak van drankgebruik onder jongeren krijgt op gemeentelijk niveau een impuls doordat het toezicht en de handhaving worden gedecentraliseerd. De burgemeester wordt belast met de uitvoering van de Drank en Horecawet, in plaats van de Voedsel en Waren Autoriteit. Gemeenten krijgen de bevoegdheid om indien nodig en gewenst zelf extra maatregelen in te zetten, waardoor wordt voorkomen dat er extra regeldruk ontstaat waar dat niet nodig is. Ook stelt de wet jongeren onder de 16 jaar die alcohol voorhanden hebben strafbaar. De naleving van leeftijdsgrenzen bij verkooppunten is een belangrijke beschermende maatregel voor jongeren. In het verlengde hiervan is samen met de alcoholbranche het logo *geen 16, geen druppel* ontwikkeld.

Verder vraagt ITJ aandacht voor het ontwikkelen van beleid omtrent alcoholreclame en sponsoring.

Voor alcoholreclame en sponsoring is zelfregulering van kracht middels de Reclamecode voor Alcoholhoudende Dranken (RvA), welke onderdeel uitmaakt van de Nederlandse Reclamecode. Een commissie, samengesteld uit branchevertegenwoordigers en onafhankelijke deskundigen, toetst alle TV-, bioscoop- en radiocommercials vóór uitzending aan de RvA. In geval van klachten ná uitzending kan de onafhankelijke Reclame Code Commissie (RCC) snel en doeltreffend oordelen of de reclameuitingen in overeenstemming zijn met de Nederlandse Reclame Code. Bij overtreding van de RvA kan de RCC een boete opleggen. Recent is de RvA uitgebreid met een artikel over digitale marketing en social media en zijn de bepalingen ten aanzien van sport aangescherpt.

Het kabinet heeft vertrouwen in de effectiviteit van zelfregulering en heeft er niet voor gekozen om bij de vernieuwing van de Drank en Horecawet aanvullende maatregelen voor reclame te nemen.

Als laatste vraagt ITJ aandacht voor nog een onderwerp dat niet op lokaal niveau geregeld kan worden: het verhogen van de leeftijdsgrens voor alcoholverkoop naar 18 jaar.

Dit onderwerp is onlangs besproken bij de parlementaire behandeling van het wijzigingsvoorstel van de Drank en Horecawet in de Tweede Kamer. Er is geen meerderheid voor een verhoging van de leeftijdsgrens van 16 naar 18 jaar.

Tot slot

ITJ komt in de rapportage met een aantal adviezen waar gemeenten hun voordeel mee kunnen doen om de overlast en gezondheidsschade door schadelijk alcoholgebruik door jongeren terug te dringen. De vier gemeenten in het onderzoek zijn inmiddels geïnformeerd over de aanbevelingen van ITJ. Alle overige gemeenten zullen een dezer dagen ook worden geïnformeerd.

De minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
E. I. Schippers